

Schengenský priestor

19.04.2014 - 11:26

Schengenský priestor

- okruh noriem zameraných na vytvorenie priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (piata hlava tretej časti [Zmluvy o fungovaní Európskej únie](#) [1])
- 14. júna 1985 bola v Schengene podpísaná tzv. [Schengenská dohoda](#) [2] (zakladajúce zmluvné štáty: Belgicko, Holandsko Luxembursko, Nemecko a Francúzsko), ktorej hlavný cieľ a myšlienka smerovala k odstráneniu kontrol na vnútorných hraniciach a tým k umožneniu voľného pohybu osôb, tovaru a služieb
- najdôležitejšie oblasti, ktoré dohovor upravuje

a) zrušenie kontrol na spoločných vnútorných hraniciach a posilnenie vonkajších hraníc,

b) zjednotenie právnej úpravy v oblasti vízovej, pobytovej a azylovej politiky,

c) posilnenie cezhraničnej spolupráce a boja proti kriminalite,

d) vybudovanie Schengenského informačného systému a úradu SIRENE,

e) úprava ustanovení týkajúcich sa ochrany osobných údajov

- [Amsterdamskou zmluvou](#) [3] (súčasťou je schengenský protokol) sa schengenské acquis začlenilo do rámca EÚ, čím nadobudlo inštitucionálny a právny rámec a stalo sa súčasťou acquis Spoločenstva
- členom schengenského priestoru môžu byť aj štáty, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ
- taktiež sa niektoré členské štáty podieľajú na uplatňovaní len niektorých ustanovení schengenského acquis
- z dôvodov neustáleho vývoja schengenského acquis je nevyhnuté priebežne skúmať a vyhodnocovať dodržiavanie ustanovení schengenského acquis v jednotlivých štátoch (tzv. hodnotenia)

SCHENGENSKÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM (SIS II)

Najnovšia verzia Schengenského informačného systému, nazývaná SIS II, bola uvedená do prevádzky 9. apríla 2013. Momentálne ho využívajú takmer všetky členské štáty EÚ (Chorvátsko, Cyprus a Írsko vykonávajú prípravné činnosti na integráciu do SIS II, ale zatiaľ nie sú jeho súčasťou). Tento systém taktiež využívajú Island, Nórsko, Lichtenštajnsko a Švajčiarsko. Do SIS II má prístup aj Európsky policajný úrad - Europol a Eurojust. Účelom SIS II je:

- zabezpečenie vysokej úrovne bezpečnosti v rámci priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti Európskej únie vrátane
- udržiavania verejného poriadku a verejnej bezpečnosti a
- ochrany bezpečnosti na území členských štátov a
- uplatňovanie ustanovení týkajúcich sa pohybu osôb na územiach členských štátov pri používaní informácií oznámených prostredníctvom tohto systému.

SIS II je upravený [nariadením č. 1987/2006 o zriadení, prevádzke a využívaní SIS II](#) [4] a [rozhodnutím Rady č. 2007/533/SVV o zriadení, prevádzke a využívaní SIS II](#) [5]. Nariadenie sa uplatňuje na výstražné postupy spadajúce pod víza, azyl, prisťahovalectvo a iné politiky týkajúce sa voľného pohybu osôb (predtým prvý pilier). Rozhodnutie upravuje používanie SIS II na účely policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach (bývalý tretí pilier EÚ). Oba právne akty obsahujú pravidlá o ochrane údajov. Rozhodnutie o SIS II zakazuje spracúvanie citlivých údajov. Osobné údaje spracúvané v rámci uplatňovania tohto rozhodnutia sú chránené v súlade s [Dohovorom 108](#) [6].

Dozor nad vnútroštátnym systémom N-SIS vykonáva príslušný vnútroštátny dozorný orgán daného členského štátu. Predovšetkým musí kontrolovať kvalitu údajov, ktoré členské štáty zadávajú do systému C-SIS prostredníctvom systému N-SIS. Vnútroštátny dozorný orgán musí zaisťovať vykonanie auditu operácií spracovania údajov v rámci domáceho systému N-SIS, ktorý by sa mal uskutočniť každé štyri roky. Vnútroštátne dozorné orgány spolupracujú s EDPS a zaisťujú koordinovaný dohľad nad systémom SIS, zatiaľ čo EDPS je zodpovedný za dohľad nad C-SIS.

Práva prístupu jednotlivcov týkajúce sa systému SIS II sa môžu vykonávať v každom členskom štáte, keďže každá databáza v N-SIS je presnou kópiou databázy C-SIS.

VÍZOVÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM (VIS)

VIS bol vytvorený s cieľom podporiť implementáciu spoločnej európskej vízovej politiky. VIS umožňuje schengenským štátom, aby si vymieňali údaje súvisiace so žiadateľmi o víza, prostredníctvom úplne centralizovaného systému, ktorý spája konzuláty a ambasády schengenských štátov, ktoré sú v krajinách, ktoré nie sú členmi EÚ, s vonkajšími hraničnými priechodmi všetkých schengenských štátov. VIS spracúva údaje o žiadostiach o krátkodobé víza na návštevu alebo tranzit cez schengenský priestor. VIS umožňuje hraničným orgánom overovať pomocou biometrických atribútov, najmä odtlačkov prstov, či je osoba, ktorá predkladá vízum, oprávneným držiteľom víz a identifikovať osoby nachádzajúce sa na schengenskom území bez žiadnych alebo falošných dokumentov.

[Nariadenie č. 767/2008 o vízovom informačnom systéme \(VIS\) a výmene údajov o krátkodobých vízach medzi členskými štátmi \(nariadenie o VIS\)](#) [7] stanovuje podmienky a postupy na výmenu údajov medzi členskými štátmi o žiadostiach o udelenie krátkodobých víz a o rozhodnutiach vydaných v tejto súvislosti vrátane rozhodnutí o zrušení, odvolaní alebo predĺžení platnosti víza s cieľom uľahčiť posúdenie týchto žiadostí a príslušných rozhodnutí.

Na zabezpečenie dohľadu nad VIS bol zriadený VIS SCG (skupina pre spoluprácu). Skladá sa z EDPS a zástupcov dozorných orgánov 28 členských štátov EÚ a zástupcov Islandu, Lichtenštajnska, Nórska a Švajčiarska, ktorí sa stretávajú dvakrát ročne.

COLNÝ INFORMAČNÝ SYSTÉM (CIS)

Účelom CIS je pomáhať členským štátom pri prevencii, vyšetrowaní a stíhaní závažných porušení vnútroštátnych a európskych colných a poľnohospodárskych právnych predpisov. CIS je zriadený prostredníctvom dvoch právnych aktov [nariadenie Rady č. 515/97 o vzájomnej pomoci medzi správnymi orgánmi členských štátov a o spolupráci medzi správnymi orgánmi členských štátov a Komisiou pri zabezpečovaní riadneho uplatňovania predpisov o colných a poľnohospodárskych záležitostiach](#) [8] (zahŕňa spoluprácu medzi rôznymi vnútroštátnymi administratívnymi orgánmi pre boj proti podvodom v rozsahu colnej únie a spoločnej poľnohospodárskej politike) a [rozhodnutie Rady 2009/917/SVV o využívaní informačných technológií na colné účely](#) [9].

Informácie uvedené v systéme CIS zahŕňajú osobné údaje s odkazom na zadržané, zachytené alebo skonfiškované komodity, dopravné prostriedky, podniky, osoby, tovar a hotovosť. Tieto informácie sa smú používať výlučne na účely pozorovania, oznamovania alebo vykonávania konkrétnych inšpekcií alebo na strategické či operačné analýzy týkajúce sa osôb podozrivých z porušenia colných

ustanovení.

Spracúvanie osobných údajov musí byť v súlade s vyššie uvedenými právnymi predpismi ako aj ustanoveniami všeobecného nariadenia o ochrane osobných údajov, nariadením o ochrane údajov EÚ inštitúciami, modernizovaným Dohovorom 108 a odporúčaním v oblasti policajných údajov. EDPS je zodpovedný za dohľad nad súladom CIS s nariadením 2018/1725 o ochrane údajov EÚ inštitúciami. Zvoláva zasadnutie najmenej raz za rok so všetkými vnútroštátnymi orgánmi dohľadu nad ochranou údajov s kompetenciami týkajúcimi sa otázok dohľadu v oblasti CIS.

EURODAC

Názov Eurodac odkazuje na daktylogramy, teda odtlačky prstov. Tento systém je upravený [nariadením č. 603/2013 z 26. júna 2013 o zriadení systému Eurodac na porovnávanie odtlačkov prstov pre účinné uplatňovanie nariadenia \(EÚ\) č. 604/2013, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov, a o žiadostiach orgánov členských štátov na presadzovanie práva a Europolu o porovnanie s údajmi v systéme Eurodac na účely presadzovania práva a o zmene nariadenia \(EÚ\) č. 1077/2011, ktorým sa zriaďuje Európska agentúra na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti](#). [10] Ide o centralizovaný systém obsahujúci údaje o odtlačkoch prstov štátnych príslušníkov tretích krajín alebo osôb bez štátneho občianstva, ktorí žiadajú o azyl v niektorom z členských štátov EÚ. Účelom je hlavne pomôcť určiť konkrétny členský štát, ktorý by mal byť zodpovedný za posúdenie danej žiadosti o azyl podľa [nariadenia č. 604/2013 ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov](#) [11] (nariadenie Dublin III). Toto nariadenie ustanovuje kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o azyl podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osoby bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (nariadenie Dublin III). Osobné údaje v systéme Eurodac sa smú používať len na účely uľahčenia podania žiadosti v rámci nariadenia Dublin III.

Systém Eurodac tvorí centrálna jednotka, prevádzkovaná agentúrou eu-LISA, určená na uchovávanie a porovnávanie odtlačkov prstov, a systém elektronického prenosu údajov medzi členskými štátmi a centrálnou databázou. Členské štáty odoberú a prenású odtlačky prstov každého štátneho príslušníka krajiny, ktorá nie je členom EÚ, a každej osoby bez štátnej príslušnosti vo veku aspoň 14 rokov, ktorá požiada o azyl na ich území alebo ktorá bola zadržaná pri nelegálnom prechode ich vonkajších hraníc. Členské štáty môžu tiež odobrať a preniesť odtlačky prstov štátneho príslušníka krajiny, ktorá nie je členom EÚ, a každej osoby bez štátnej príslušnosti, u ktorej sa zistí, že pobýva na ich území bez povolenia.

Systém Eurodac používajú okrem členských štátov EÚ aj Island, Nórsko, Lichtenštajnsko a Švajčiarsko, a to na základe medzinárodných dohôd.

Rada pre spoluprácu Eurodac bola zriadená s cieľom zabezpečiť dohľad nad systémom Eurodac. Skladá sa zo zástupcov EDPS a vnútroštátnych dozorných orgánov, ktoré sa stretávajú dvakrát ročne. Táto skupina pozostáva zo zástupcov 28 členských štátov EÚ a Islandu, Lichtenštajnska, Nórska a Švajčiarska.

EUROPOL

Europol je agentúra EÚ na presadzovanie práva, ktorá má sídlo v Hágu a národné ústredne Europolu v každom členskom štáte. Právny status Europolu je upravený v [nariadení č. 2016/794 o Agentúre EÚ pre spoluprácu v oblasti presadzovania práva \(Europol\)](#) [12].

Cieľom Europolu je podpora zameraná na predchádzanie a vyšetrovanie organizovanej trestnej činnosti, terorizmu a iné formy závažných trestných činov, uvedené v prílohe I Nariadenia o Europole, ktoré sa týkajú dvoch alebo viacerých členských štátov.

EDPS je dozorným orgánom nad ochranou základných práv a slobôd fyzických osôb v súvislosti so spracúvaním osobných údajov Europolom, a za poskytovanie poradenstva Europolom a dotknutým osobám vo všetkých záležitostiach súvisiacich so spracúvaním osobných údajov. EDPS vystupuje ako dozorný orgán a orgán na podávanie sťažností, pričom koná v úzkej spolupráci s vnútroštátnymi dozornými orgánmi. EDPS sa s národnými dozornými orgánmi stretáva minimálne dvakrát ročne v rámci Rady pre spoluprácu, ktorá má poradnú funkciu.

Poštová adresa:

Europol
P.O. Box 908 50
2509 LW The Hague
The Netherlands

Web stránka: <https://www.europol.europa.eu/sk/about-europol> [13]

Informácie uvedené na tejto webovej stránke sú z:

[Príručky o európskom práve v oblasti ochrany údajov, 2014](#) [14]

[Handbook on European data protection law, 2018](#) [15]

Kategória: [Zahraničie](#) [16]

Source URL: <https://dataprotection.gov.sk/uouu/sk/content/schengensky-priestor>

Links

- [1] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=celex%3A12012E%2FTXT>
- [2] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2000.239.01.0001.01.ENG&toc=OJ:L:2000:239:TOC
- [3] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.1997.340.01.0001.01.ENG&toc=OJ:C:1997:340:TOC
- [4] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2006.381.01.0004.01.SLK&toc=OJ:L:2006:381:TOC
- [5] https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2007.205.01.0063.01.SLK&toc=OJ:L:2007:205:TOC
- [6] <https://www.dataprotection.gov.sk/uouu/sk/content/rada-europy>
- [7] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32008R0767>
- [8] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/ALL/?uri=celex%3A31997R0515>
- [9] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32009D0917>
- [10] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX:32013R0603>
- [11] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/sk/ALL/?uri=celex%3A32013R0604>
- [12] <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0794>
- [13] <https://www.europol.europa.eu/sk/about-europol>
- [14] <https://fra.europa.eu/en/publication/2014/handbook-european-data-protection-law-2014-edition>
- [15] <https://fra.europa.eu/en/publication/2018/handbook-european-data-protection-law>
- [16] <https://dataprotection.gov.sk/uouu/sk/main-content/zahranicie>

